

העיקר הבריאות

פגיעה הנגרמת בעקבות רשלנות רפואית עלולה לפגוע לטפיל את חיי המטופל ובני משפחתו, להביא לשינוי משמעותי באורח החיים ולהציב התמודדויות רפואיות, רגשיות וכלכליות מורכבות. במצבים כאלה הסתייעות בעורך דין המתמחה ברשלנות רפואית יכולה לעזור בבירור המקרה ובהבנת האפשרויות העומדות בפני הנפגעים. הכירו את השלישייה הפותחת: עורכי דין בתחום הרשלנות הרפואית

■ יניב שור, תוכן שיווקי

טיפול רפואי מושתת במידה רבה על אמון: מטופלים ובני משפחותיהם מפקידים בידי הצוות הרפואי החלטות שנוגעות לבריאות, לאיכות החיים ולעתידם. כשהטיפול מצליח הוא הופך לחלק טבעי ממסלול ההחלמה, אך כשהוא משתבש ונגרם נזק משמעותי - גופני, נפשי או כלכלי - האמון מתערער ועולות שא- לות קשות על מה בדיוק קרה, האם ניתן היה למנוע את התוצאה, והאם מדובר בסיבוך בלתי נמנע או ברשלנות רפואית שמצדיקה בירור גם במישור המשפטי.

אל המתח הזה מצטרפת המציאות היומיומית של מערכת הבריאות בישראל, שפועלת כבר שנים בעומס מתמשך. דוח מיטות האשפוז של משרד הבריאות לשנת 2023 מראה כי שר עור המיטות בבתי החולים בישראל עומד על 2.1 לכל אלה תושבים (כולל מחלקות הפיסיאטריה) - לעומת ממוצע של 3.4 מיטות במדינות ה-OECD. על פי דוח כוח אדם בני קצועות הבריאות 2023 של משרד הבריאות, שיעור הרופאים והרופאות המועסקים עמד על 3.5 ל-1,000 תושבים בשנת 2022, עלייה מ-3.2 ל-1,000 תושבים בשנת 2018 - אך נמוך מממוצע מדינות ה-OECD שעומד על 3.7. מה שממחיש שהמערכת לעתים נאלצת לעשות יותר עם פחות משאבים.

כשעולה חשד לרשלנות רפואית
כאשר עולה חשד שרשלנות רפואית היא שהובילה לנזק, הצעד הראשון עבור מטופלים ובני משפחותיהם הוא לרוב איסוף של כל המידע הרפואי הרלוונטי: ליקוט סיכומי

טיפול מקובל וזהיר. חוות הדעת המקימת הוו משמשת כרוב המי קרים כמעין מסגרת: לא כל נזק, גם אם הוא קשה וכואב, יהפוך בהכרח לתביעת רשלנות רפואית. יש מצבים שבהם המסקנה המקצור עית תהיה שהטיפול היה תקין בנסיבות העניין, שהסיבוך היה מוכר ובלתי ניתן למניעה, או שלמרות טענות קשות אין תשתית ראייתית מספיקה כדי להוכיח קשר סיבתי בין ההתנהלות לבין התוצאה. במצבים כאלה ההמליצה יכולה להיות שלא להגיש תביעה, או לכל היותר לשקול מסלול אחר של בירור או פנייה למוסד הרפואי.

לכן יש חשיבות לכך שעורך דין המתמחה ברשלנות רפואית יכנס לתמונה כבר בשלב מוקדם יחסית, עוד לפני שגאוספה כל הניתנת הדרושה או מתקבלות החלטות בלתי הפיכות. ליווי משפטי בשלב זה יכול לסייע להבין איהו חומר רפואי חשוב לבקש ולשמור, איך לתעד את ההתנהלות מול הגורמים המטפלים, אילו שא לולת להנבנת למומחה הרפואי - ובעיקר האם יש טעם להשיקע זמן, משאבים ותקוות בהליך תביעה, או שמוטב לעצור בשלב מוקדם.

הליווי המשפטי ברשלנות רפואית
עורכי הדין לרשלנות רפואית פועלים לרוב מאחורי הקלעים עוד לפני שהמקרה מגיע לאולם בית המשפט. הם עובדים על התיק המלא מהמוסד הרפואי שבו ניתן הטיפול. במקביל רבים פונים להתייעצות עם מומחה רפואי בתחום הרלוונטי, כדי לבחון האם יש קשר סיבתי בין דרך הטיפול לבין הנזק שנגרם, והאם מדובר בסטייה משמעותית ממה שנחשב טיפול מקובל וזהיר.

חוות הדעת המקימת הוו משמשת כרוב המי קרים כמעין מסגרת: לא כל נזק, גם אם הוא קשה וכואב, יהפוך בהכרח לתביעת רשלנות רפואית. יש מצבים שבהם המסקנה המקצור עית תהיה שהטיפול היה תקין בנסיבות העניין, שהסיבוך היה מוכר ובלתי ניתן למניעה, או שלמרות טענות קשות אין תשתית ראייתית מספיקה כדי להוכיח קשר סיבתי בין ההתנהלות לבין התוצאה. במצבים כאלה ההמליצה יכולה להיות שלא להגיש תביעה, או לכל היותר לשקול מסלול אחר של בירור או פנייה למוסד הרפואי.

כעורך דין, איש ציבור ומרצה באקדמיה ד"ר אסף פוזנר עוסק כבר יותר מ-40 שנה בעולמות הרשלנות הרפואית ודיני הניזקין. "מעבר לייצוג של לקוחות ספציפיים, התפקיד שלי הוא גם לעזור לייצג שינוי רוחבי לטובת הציבור", הוא מספר

■ אגם קדם לוי, בשיתוף משרד עורכי דין ד"ר אסף פוזנר

מאז שהחל את דרכו המקצועית בשנת 1984, עו"ד ד"ר אסף פוזנר מילא תפקיד קריטי בכמה מהצמתים החשובים ביותר בהתפתחות של תחום הרשלנות הרפואית במדינת ישראל. בתור משפטן מומחה לתחום הניזקין בעל התמחות מיוחדת ברשלנות רפואית, ד"ר פוזנר ניהל שורה ארוכה של תיקים תקדימיים שסייעו לעגן ולהרחיב את זכויותיהם של חולים ומטופלים מן השורה.

"לפני לא מעט שנים הגיעה אל משרדי אישה שגולדה לה לידה עם תסמונת X שביר", מספר ד"ר אסף פוזנר "לאותה לקוחה לא הציעו לע" רוך בדיקה לגילוי X שביר במהלך ההיריון, מכיוון שבאותה התקופה המדינה לא נהגה לממן את הבדיקה הזאת. ניהלנו מאבק משפטי שהחל בבית המשפט המחוזי והתגלגל אחר כך גם לעליון, בטענה שהרופא המטפל היה צריך להציע את הבדיקה הנגנית כדי למנוע מראש את הנכות הקשה שממנה סובלת הילדה. בסופו של דבר אחרי הליך משפטי ממושך, בית המ"שפט העליון קיבל את עמדתנו".

לדברי ד"ר אסף פוזנר, אותה פסיקה תקדימית ממחישה את כוחו של העיסוק המשפטי בכ התחום, יש משמעות לא מבוטלת לזכות עורך הדין שמלווה את המטופל ומשפחתו. לרוב מחפשים מי שמתמחה באופן מובחן ברשלנות רפואית, מחזיק ניסיון בתיקים מורכבים, יודע לתווך מושגים רפואיים ומשפטיים בשפה פשוטה וקשוב למטופלים ולמשפחותיהם המ צויים בהליך ארוך, אטי ורגיש. מעבר לשאלות המקצועיות, חשוב גם האופן שבו עורך הדין מתמודד עם אי הודאות: היכולת להציג תמונה מפורטת של סיכויי התביעה, לצד ליווי אנושי במציאות שבה השאלות על מה שקרה אינן מוקדם יחסית, עוד לפני שגאוספה כל הניתנת הדרושה או מתקבלות החלטות בלתי הפיכות. ליווי משפטי בשלב זה יכול לסייע להבין איהו חומר רפואי חשוב לבקש ולשמור, איך לתעד את ההתנהלות מול הגורמים המטפלים, אילו שא לולת להנבנת למומחה הרפואי - ובעיקר האם יש טעם להשיקע זמן, משאבים ותקוות בהליך תביעה, או שמוטב לעצור בשלב מוקדם.

"לעזור לציבור הרחב"
אחרי שסיים בהצטיינות את לימודי המשפטים באוניברסיטה העברית בשנת 1983, ד"ר פוזנר התמחה אצל השופט מנחם אלון בבית המשפט העליון ובהמשך גם במשרדו של יו"ר

"זו זכות לייצג טובעים בתיקי רשלנות רפואית"

ד"ר אסף פוזנר. צילום: ניב קנטור

יותר מ-100 מיליון שקל מהרשות הפלסטינית. בשנים האחרונות, למשל, ייצגתי את לשכת עורכי הדין בתיקים בבית המשפט העליון נגד מסיגי גבול המקצוע, וכן בתיקים עקרוניים שהתנהלו בהרכב מורחב, כמו בתיק שעסק בעילת ההולדה בעוולה, ובדיון נוסף בעניין זכויות נ"ז ונ"י גוף המצויים בהליך חדלות פירעון".

"אסור לזלזל בחשיבות"

משרד עורכי דין ד"ר אסף פוזנר, שאותו ייסד בשנת 2020, ממוקם בהר חוצבים בירושלים. המשרד מונה כיום כשמונה עובדים, בהם בנו של ד"ר אסף פוזנר - עו"ד נתנאל פוזנר - שערסק בעצמו בליטיגציה אורחית ובדיני ניזקין כבר יותר מעשור. משרדו של ד"ר פוזנר מתמחה בליטיגציה אורחית ומייצג לקוחות בפני הערכאות המשפטיות השונות בארץ - תוך התמחות מיוחדת בתחומי הרשלנות הרפואית ודיני הניזקין.

כאמור, ד"ר פוזנר מדגיש כי הוא רואה את עבודתו המקצועית כעורך דין ומשפטן כחלק משליחות חברתית. "לפני מספר שנים ייצגתי אישה שהגיעה מהמגזר הערבי ורצתה ללדת הבתי החולים היהודיים, כיוון שהיא חשבה ששם תקבל טיפול טוב יותר. במהלך ההיריון היתה ירידה במדדי תנועת העובר, אבל הצוות הרפואי העניק לה עדכון בעברית בלבד - למרות שהיא לא ידעה עברית. כשהתיק הזה הגיע לבית המשפט, בתי החולים הממשלתיים הודיעו מיוזמתם שמעתה והלאה הם יניגשו את דפי ההסבר הרפואיים לא רק בעברית - אלא גם בערבית וברוסית.

"ההישגים הקטנים האלה תמיד מחממים את הלב", הוא אומר. "זאת רק חוגמה אחת ליכולת של העיסוק המשפטי לייצר השפעה רחבת: במקרה הזה, להבטיח שכל הנשים מכל המ"גורים השונים יקבלו את ההסברים המלאים שיאפשרו להן לשמור על התינוקות שלהן. זה לא מאבק לאומי ולא בהכרח מאבק מתוקשר, אבל זה נושא שאי אפשר לזלזל בחשיבותו. בתחילת הדרך כשהייתי הרבה יותר צעיר והרבה פחות מנוסה, ייצגתי לקוח בתיק רשלנות רפואית בעקבות נזקם בריאותיים שנגרמו גבריאל קלינג. פרס יקיר מחוז בלשכת עורכי הדין הוענק לד"ר אסף פוזנר בשני מחוזות של לשכת עורכי הדין במחוז ירושלים ובמחוז תל אביב-מרכז. פרס זה, המוענק על ידי לשכת עורכי הדין, מכיר בעורכי דין המצטיינים בפ"עילות המשפטיות באופן יוצא דופן ושתורמתם ניב העברתי באוניברסיטה קורסים ברשלנות רפואית, דיני קניין ודיני פיצויים - ואני מרצה בנושאים האלה גם היום, לאחר שכבר פרשתי מהאקדמיה".

ניסיונו המשפטי האקדמי של ד"ר אסף פוזנר הוביל להעלאת מועמדותו לבית המשפט העליון לא פחות משלוש פעמים, תחת שרי משפטים שונים, החל משנת 2008 ועד לשנת 2018. במרוצת השנים הוא אף שימש כחבר בוועדות ציבוריות לבחינת סוגיות כמו הולדה בעוולה (בראשות השופט מצא) ורשלנות רפואית, וכן בתיקים בשם פגנעי טרור שהובילו לגבייה של

היתר כיהן כחבר בוועדות בולטות ומתקשרות רות בראשות השופט אליהו יונגרט והשופט גבריאל קלינג. פרס יקיר מחוז בלשכת עורכי הדין הוענק לד"ר אסף פוזנר בשני מחוזות של לשכת עורכי הדין במחוז ירושלים ובמחוז תל אביב-מרכז. פרס זה, המוענק על ידי לשכת עורכי הדין, מכיר בעורכי דין המצטיינים בפ"עילות המשפטיות באופן יוצא דופן ושתורמתם ניב העברתי באוניברסיטה קורסים ברשלנות רפואית, דיני קניין ודיני פיצויים - ואני מרצה בנושאים האלה גם היום, לאחר שכבר פרשתי מהאקדמיה".

ניסיונו המשפטי האקדמי של ד"ר אסף פוזנר הוביל להעלאת מועמדותו לבית המשפט העליון לא פחות משלוש פעמים, תחת שרי משפטים שונים, החל משנת 2008 ועד לשנת 2018. במרוצת השנים הוא אף שימש כחבר בוועדות ציבוריות לבחינת סוגיות כמו הולדה בעוולה (בראשות השופט מצא) ורשלנות רפואית, וכן בתיקים בשם פגנעי טרור שהובילו לגבייה של